

Carmen IORDĂCHESCU
Daniela DULICĂ

Camelia SIMA

Să dezlegăm tainele comunicării

Clasa a II-a

Partea a 2-a

CUPRINS

CĂLĂTOR PRINTRE STELE

Fetița și steaua, după Octav Pancu-Iași	4
Textul nonliterar	7
Stele căzătoare, după Louis Slobodkin	10
Recapitulare	13

PE ARIPILE PRIMĂVERII

De pe-o bună-dimineață, de Otilia Cazimir	15
Cireșul înflorit, după Lidia Novac	17
Concertul primăverii, de George Coșbuc	20
Recapitulare	24

CĂLĂTORIM PRIN ȚARA COPILĂRIEI

La aniversare, după Astrid Lindgren	26
Copiii din crâng, după Konstantin Ușinski	29
În ziua de Paști, de Elena Farago	32
Recapitulare	35

PE COVORUL FERMECAT

Aladin și covorul fermecat (basm arab)	37
Bătrânică și spiridușul (poveste irlandeză)	40
Degețica, după Hans Christian Andersen	43
Recapitulare	46

ÎN LUMEA INVENȚIILOR

Laboratorul lui Tino	50
Șurubel și Piuliță construiesc o mașină, după Nikolai Nosov	53
Tilly și mașina timpului, după Adrian Edmondson	56
Recapitulare	59

ÎN CĂUTAREA VERII

Somnoroase păsărele, de Mihai Eminescu	62
O seară de vară, după Astrid Lindgren	65
Aventurile lui Tom Sawyer, după Mark Twain	67
Recapitulare finală	70

CĂLĂTOR PRINTRE STELE

Fetița și steaua

după Octav Pancu-Iași

Octav Pancu-Iași a fost un scriitor, publicist și scenarist român, un important autor de literatură pentru copii în anii 1950-1960. Era cunoscut de apropiații săi prin apelativul „Țuțu”. Subiectele scrierilor lui Pancu-Iași sunt în majoritate originale, două dintre puținele prelucrări publicate fiind „Albastră ca Cerneala” (cu subtitlul „după Frații Grimm” – este vorba de povestea „Albă-ca-Zăpada”) și „Iedul cu trei capre” (parafrază la „Capra cu trei iezi” de Ion Creangă).

Principala sursă de inspirație a autorului este viața de zi cu zi. O parte dintre texte, mai ales cele din prima perioadă de creație, au un substrat educativ, promovând politețea, moralitatea, dragostea de învățătură și de muncă.

• Înțelegerea textului •

1

Completează cu informații din text.

Întâmplarea se petrece în casa unei _____ .

Ca să ajungă la o stea, fetița s-a urcat pe _____ . De jos, astrul se vedea cât _____ , iar de pe masă cât _____ . Pentru a o vedea și mai mare s-a urcat pe bufet, dar acolo a dat peste _____ .

Borcanul a sfătuit-o să se oprească pentru a _____ . Fetița _____ și a urcat pe _____ .

2

Enumeră două abateri ale fetiței de la un comportament civilizată.

3

Spune-ți părerea! a) Ce putea să i se întâmple fetiței?

b) Cum putea să afle mai multe despre stele?

4

Bifează explicațiile potrivite.

◆ Fetița voia să ajungă la stea deoarece:

voia să vadă cum este acolo;

nimeni nu mai ajunsese acolo.

◆ Borcanul cu dulceață a sfătuit-o:

să urce tot mai sus;

să se oprească, pentru că o vor afuma norii.

◆ „Își astupă urechile“ înseamnă:

a pus mâinile peste urechi;

a vorbit tare să nu mai audă.

5 Argumentează dacă însușirile următoare se potrivesc personajului.

ascultătoare → _____

egoistă → _____

ambitioasă → _____

6 Pune în ordine ideile care corespund fragmentului din text.

Copila se urcă pe obiectele din bucătărie.

Fata nu ascultă sfatul primit de la borcan.

Fetița își dorea să ajungă la o stea.

• Cercetarea textului •

1 Scrie între paranteze sensul cuvântului colorat.

❖ Bunica ține vesela în **bufet**. (_____)

❖ Merg la **bufet** în sat ca să cumpăr suc. (_____)

❖ În tabără am avut micul dejun sub forma unui **bufet** suedez. (_____)

(magazin, servire, dulap)

2 Găsește cuvinte alintate.

fată ⇨ _____

stea ⇨ _____

deget ⇨ _____

masă ⇨ _____

borcan ⇨ _____

nor ⇨ _____

3 Scrie „multe“!

fetiță : stea : acoperiș : unghie : bufet : cireasă

fetițe : _____ : _____ : _____ : _____ : _____

4 Scrie câte un enunț sub formă de afirmație, întrebare și rugămintă, pornind de la textul citit.

_____

_____

_____

5**Modifică termenii colorați și completează spațiile.**deget **mic**băiat **curios**borcan **gol**cireasă **dulce**

mână _____

față _____

cutie _____

măr _____

6

- Citește împreună cu colegul de bancă textul de mai jos. Atenție la intonație.

Comunicare

Joc de rol

- Fetițo, stai! Nu urca pe acoperiș!
- Lăsați-mă în pace! Vreau să-mi urmez visul. Vreau să ating o stea.
- Nu poți atinge steaua oricât de sus te vei urca. De pe acoperiș se va vedea puțin mai mare ca de pe bufet, dar tot nu o poți atinge. Și, în afară de aceasta, este foarte periculos ceea ce faci. Poți cădea și te poți accidenta foarte rău.
- Voi nu înțelegeți că vreau să o ating? Nimeni nu a făcut asta!
- Și, dacă nimeni nu a făcut asta, de ce vrei tu să o faci?
- Nu pot ajunge o „stea” a muzicii pentru că nu cânt prea bine, așa că vreau să mă cunoască ceilalți pentru că am atins o stea de pe cer.
- Te rog, coboară, și îți promit că vom merge împreună la Observatorul Astro-nomic din București, unde poți afla toate aceste informații.
- Bine, m-ai convins. Cobor acum.

- Imaginează-ți că erai lângă fetiță când aceasta nu a ascultat sfatul borcanului. Cum ai fi reacționat? Ce i-ai fi spus?
- Subliniază grupurile de litere întâlnite în textul din chenar.
- După model, creează alături de colegii tăi scenete, pentru următoarele situații:

a) Ești în fața blocului și vezi un copil care rupe câțiva ghiocci care au răsărit.

Model:

Îl atenționezi încet, punându-i ușor mâna pe braț:

– Te rog să nu-i mai rupi! Astfel aduc bucurie mai multor persoane.

– Dar vreau să-i ofer mamei! Sigur se va bucura...

– Îi poți cumpăra un buchetel de la florărie. Aici ei încântă privirile trecătorilor, semn că nu mai este mult și va veni primăvara.

Copilul a ascultat sfatul primit.

b) Un copil aruncă gunoiul pe stradă.

Textul nonliterar

Citește și compară cele două texte.

La ce latră Grivei?

după Marin Sorescu

Luăți-vă de mână. Gata. Astăzi mergem în Lună. Noi putem părăsi planeta chiar dacă nu e gata racheta. Fiindcă, la urma urmei, o să mergem în Lună pe jos, că e drumul frumos. Dincolo de zare, poteca o ia drept spre Soare.

Baloanele se înalță și se ridică sus ca-ntr-o balanță. În jurul nostru vom auzi cum răsar stelele. Luna se va face și mai mare, și la urmă ne va răsări exact sub picioare. De altfel, iată, am și ajuns. Suntem pe steaua de stei, la care latră noaptea Grivei. De ce nu ne-a ieșit nimeni în întâmpinare să ne dea o floare? Fiindcă aici nu sunt flori, nici animale, nici nori.

Luna

- Luna este luminoasă ca o stea, dar e, de fapt, un satelit stâncos. Acesta reflectă lumina Soarelui ca o oglindă. Pe Lună sunt cratere și vulcani. Totul e uscat pentru că nu există apă. Nu este nici aer, iar temperaturile sunt între -200°C și peste 100°C .

- Forța de gravitație de pe Pământ, care te ajută să pășești, este de 6 ori mai mică pe Lună... Când cosmonautul face un pas, nu prea atinge solul și trebuie să aibă grijă să nu se împiedice. Nici costumul nu prea îl lasă să își miște picioarele. De aceea merge prin mici sărituri sau ca un pinguin.

- Americanul Neil Armstrong a pășit primul pe Lună acum mai bine de 50 de ani, în iulie 1969. „E un pas mic pentru om, un salt uriaș pentru omenire.”, a zis el.

Completează tabelul și încercuiește ce tip de text este fiecare.

<i>La ce latră Grivei?</i>	<i>Luna</i>
Autor:	Autor: <i>colectiv de autori (enciclopedie, site)</i>
Text: <i>nonliterar/literar</i>	Text: <i>nonliterar/literar</i>
Domeniu: <i>literatură pentru copii</i>	Domeniu: <i>științific (dintr-o enciclopedie, revistă sau de pe un site)</i>
Titlul: <i>enigmatic, trezește curiozitatea</i>	Titlul: <i>clar</i>
Conținut: <i>întâmplări imaginare</i> Exemple: • _____ • _____	Conținut: <i>informații reale, științifice, verificate de oamenii de știință</i> Exemplu: • _____
Modalitatea prezentării: <i>cum vede și simte autorul</i>	Modalitatea prezentării: <i>precisă, clară</i>
Mesaj: <i>Putem călători cu imaginația oriunde.</i>	Mesaj: <i>Visurile omului au devenit realitate.</i> <i>„E un pas mic pentru om, un salt uriaș pentru omenire.”</i>

9 Marchează **L** pentru textul literar, respectiv **NL** pentru textul nonliterar. Ce este fiecare text: poezie, bilet, felicitare, invitație, jurnal? Scrie dedesubt.

Mama,

Să nu uiți că azi, la ora 17⁰⁰, doamna învățătoare te așteaptă la ședința cu părinții.

Ședința are loc în amfiteatrul școlii.
Mircea

Dragi părinți,

În așteptarea lui Moș Crăciun, vă invităm la „Serbarea fulgului de nea”!
Va avea loc în sala de festivități joi, la ora 17.
Clasa a II-a B

Organizatorii: ▶ Clasa a II-a B
▶ doamna învățătoare **ANDREEA CĂLIN**

22 mai

Astăzi am învățat de la bunicul să joc șah. A fost palpitant când calul a atacat regina! Îmi imaginam o luptă adevărată pe tabla cu pătrățelele albe și negre. Am aflat regulile jocului și faptul că trebuie să gândesc întotdeauna cel puțin două mutări în avans.

– Este un joc de strategie care îți antrenează mintea! a spus bunicul vesel.

Povestea mierloiiului

de Passionaria Stoicescu

Dormea la soare Miau, cotoiul...
Pe-o creangă-n brad cânta Mierloitul.
Zicea spre lume, pehlivanul,
că trage de mustăți motanul.
Îl ascultau un Sturz, o Cioară
și Coțofana cea flecară.

ȘTIAI CĂ...?

- Numai 12 oameni au pășit pe Lună.
- **O constelație** este un grup de stele care desenează un model pe cer: poate fi un om, animal, obiect, însă asemănarea nu este foarte exactă. Aceste modele îi ajută pe oameni să își dea seama la ce stele se uită. Cerul văzut de pe Pământ este împărțit în 88 de constelații.

- **Carul Mare** este format din cele mai strălucitoare șapte stele din constelația Ursa

Mare, iar Ursa Mică (Carul Mic) este o constelație mică și slab luminoasă.

- **Sirius** este cea mai strălucitoare stea de pe cer și se află la aproximativ 8,6 ani-lumină distanță de Pământ. Dacă ar fi chiar lângă Soare, am vedea-o de două ori mai mare ca el și de peste 20 de ori mai luminoasă.

Stele căzătoare

după Louis Slobodkin

ȘTIAI CĂ...?

• Obiceiul de a-ți pune o dorință atunci când vezi o stea căzătoare provine din anii 127-152, atunci când astronomul grec Ptolemeu scria că zeii privesc din cer, uneori spre Pământ, ca de după o cortină, iar prin deschiderea aceasta se strecoară stelele care cad. Astfel zeii puteau zări muritorii care aveau o șansă de a le fi îndeplinite dorințele. Catolicii din unele părți ale Angliei și Germaniei susțineau că stelele căzătoare sunt lacrimile de foc ale Sfântului Laurențiu, scurgându-se de pe cer în ziua de 10 august, data când a fost martirizat. Aristotel credea

despre comete că sunt mesaje trimise din cer de către zeii oamenilor de pe Pământ.

• Există curenți de meteori faimoși, prin care planeta trece an de an. Curentul Quadrantidelor produce pe 3 sau 4 ianuarie între 100 și 140 de meteori pe oră. Curentul Lyride este mai slab, cu 20 de meteori pe oră, între 20 și 22 aprilie. Un spectacol frumos oferă celebrul Eta Aquaride ale cărui resturi provin din cometa Halley, în nopțile de 5 și 6 mai, cu 40-85 de stele căzătoare pe oră. Perseidele oferă cel mai faimos spectacol pe 11, 12 sau 13 august, atunci când 50-80 de meteori cad pe oră.

• Înțelegerea textului •

Bifează răspunsul corect.

- Textul dat este: literar; nonliterar.
- Numărul alineatelor folosite este de: 6; 7; 11.
- Întâmplarea are loc:
 în grădină; în casă; pe terasă.
- Edi îi arată ploaia de stele:
 mamei; bunicului; bunicii.
- Băiatul era mirat de:
 mulțimea stelelor căzătoare; explicația bunicii; aspectul cerului.
- Explicația bătrânei era o:
 superstiție; poveste; tradiție.
- Unii meteoriți, în cădere fac:
 gropi mari; distrugerii ale merilor.
- Bunica lui Edi:
 și-a pus o dorință; își va pune o dorință;
 și-ar pune o dorință; își pune o dorință acum.

2 Formulează întrebări pornind de la următoarele răspunsuri.

❁ Băiatul a observat pe cer o multitudine de stele căzătoare.

❁ Nu, băiatul nu a fost de acord cu explicația bunicii.

❁ Bunica a dovedit generozitate când și-a pus dorința.

---

3 Completează enunțurile potrivit întrebărilor.

_____ stătea pe terasă.

Cine?

A chemat-o _____ să-i arate _____ de stele căzătoare.

Pe cine?

Câte?

Aceasta a găsit o _____ pentru acest fenomen.

Ce?

Băiatul i-a spus bătrânei că meteoriții sunt bucăți de rocă _____

Ce fel de?

care se prăbușesc _____.

De unde?

Dorința bătrânei era să nu distrugă mărul _____.

Al cui?

4 Spune-ți părerea! Tu ce dorință ți-ai pune dacă ai vedea o stea căzătoare? Ce dorință ai avea și pentru cineva drag?

---

5 Transcrie pe spațiul de mai jos explicația științifică pentru stelele căzătoare.

---

6 Alcătuieste câte un enunț folosind cuvintele „pământ” (sol) și „Pământ” (planetă).

• Cercetarea textului •

1 Scrie din text cuvinte cu sens asemănător pentru:

❁ verandă ❖ _____

❁ perseide ❖ _____

❁ doleanță ❖ _____

❁ multitudine ❖ _____

❁ adâncituri ❖ _____

❁ astru ❖ _____

2 Găsește cuvinte cu sens opus pentru:

înainte $\neq$ _____ a răspuns $\neq$ _____
sumedenie $\neq$ _____ vino $\neq$ _____
să se culce $\neq$ _____ fierbinte $\neq$ _____

3 Încercuiește cuvintele înrudite cu „stea“ din următorul șir: *stele, a sta, înstelat, însetat, stelar, saltea, steluță, interstelar, astral.*

4 Găsește în text însușiri pentru cuvintele următoare:

cerul _____ rocă _____
stele _____ gropi _____

5 **Observă!** Citește cu atenție perechile de cuvinte. Ce diferență există între ele?

seara Îmi place să mă plimb *seara* prin parc. (*moment al zilei*)

sera În *sera* bunicilor sunt multe răsaduri. (*construcție pentru adăpostirea și cultivarea plantelor*)

timpul Ascult tot *timpul* sfaturile părinților. (*mereu*)

tipul M-am întâlnit în parc cu *tipul* de la petrecere. (*persoana*)

6 Încercuiește varianta în care toate cuvintele sunt scrise corect.

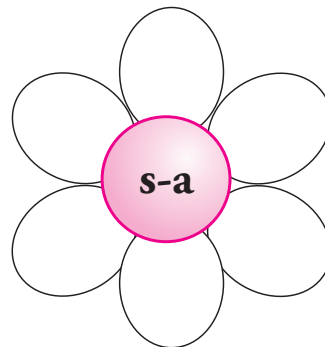
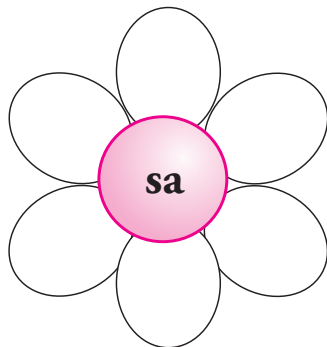
a) s-a mirat, bunica sa, sa dus

c) s-a ivit, părerea s-a, dorința sa

b) s-a exprimat, steaua sa, s-a spus

d) cartea sa, sa rupt, s-a precizat

7 Scrie pe fiecare petală câte un cuvânt potrivit dintre: *uitat, părerea, livada, gândit, întrebarea, bucurat, întrebat, curiozitatea, repezit, dorința, spus, bucuria.*

Recapitulare

🌸 Citește textul și rezolvă cerințele.

Soarele somnoros

de Emilia Plugaru

Soarele și-a stins lumina,
A plecat un pic să doarmă.
Pe pământ se lasă noaptea,
Nu se mai aude larmă.

Stelele din cer nu dorm.
O steluță jucăușă,
Cam așa, spre dimineață,
Bate soarelui la ușă:

O puzderie de stele,
Presărate ca păsatul,
Albe și strălucitoare,
Au acoperit înaltul.

– Boc, boc, boc, Mărite Soare,
Te-ai cam întrecut cu somnul,
Scoală iute, să fii primul,
Că ți-o ia-nainte Omul.

Minidicționar

larmă – zgomot, gălăgie

puzderie – mulțime

păsat – mălai măcinat mare

1 Spune ce se întâmplă după acțiunea evidențiată și completează corespunzător.

✿ „Soarele și-a stins lumina“ și pe pământ s-a _____.

✿ Pe Pământ a coborât noaptea și nu _____.

✿ Dacă s-a lăsat noaptea, pe cer _____.

2 Răspunde la întrebări.

a) Stelele dorm după ce apar pe cer?

b) Când a bătut steluța jucăușă la ușa Soarelui?

c) Ce i-a spus steluța Soarelui?

3 Înlocuiește expresia cu un singur cuvânt, ce are același sens.

(se) lasă noaptea – (se) înnoptează, (se) întunecă

☞ se întind precum păsatul – _____

☞ bate la ușă – _____

☞ se întrece cu somnul – _____

☞ o ia înainte – _____

